

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Plenarhandling

SLUTLIG VERSION
A6-0183/2005

9.6.2005

BETÄNKANDE

om effekterna av Europeiska gemenskapens lån till utvecklingsländerna
(2004/2213(INI))

Utskottet för utveckling

Föredragande: Gabriele Zimmer

PR_INI

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	10
ÄRENDETS GÅNG	14

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om effekterna av Europeiska gemenskapens lån till utvecklingsländerna (2004/2213(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens rapport till rådet och Europaparlamentet om gemenskapens upp- och utlåning under 2003 (SEK(2004)1073) och dess bilagor i form av arbetsdokument från kommissionens avdelningar (SEK(2004)1074),
- med beaktande av kommissionens årsrapport 2004 om Europeiska gemenskapens utvecklingspolitik och det yttre biståndet (KOM(2004)0536 och SEK(2004)1027),
- med beaktande av studien ”The European Investment Bank and the ACP Countries: An Effective Partnership?” från Brittiska samväldets sekretariat,
- med beaktande av dokumentet från Europeiska investeringsbanken (EIB) ”Development Impact Assessment Framework of IF Projects”, (en ram för bedömning av utvecklingens konsekvenser för program som mottar investeringsanslag),
- med beaktande av de pågående förhandlingarna om översynen av EIB:s externa utlåningsmandat,
- med beaktande av den externa studien ”The Development Impact of European Investmentbank (EIB) Lending Operations in the Cotonou and ALA Framework”¹, som beställts av utskottet för utveckling,
- med beaktande av sin resolution av den 20 januari 2000 om kränkningar av de mänskliga rättigheterna i förbindelse med Tchads och Kameruns gemensamma oljeutvinnings- och oljeledningsprojekt²,
- med beaktande av sin resolution av den 5 februari 2002 om Europeiska investeringsbankens årsredovisning för 2000³,
- med beaktande av sin resolution av den 21 november 2002 om Europeiska investeringsbankens årsredovisning för 2001⁴,
- med beaktande av sin resolution av den 22 april 2004 om Europeiska investeringsbankens verksamhetsberättelse 2002⁵,
- med beaktande av svaren vid utfrågningen i utskottet för utveckling den 18 januari 2005,

¹ Projekt nr EP/ExPol/B/6.9.2004.

² EGT C 304, 24.10.2000, s. 211.

³ EGT C 284 E, 21.11.2002, s. 111.

⁴ EUT C 25 E, 29.1.2004, s. 390.

⁵ Antagna texter från detta datum, P5_TA(2004)0371.

- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utveckling (A6-0183/2005), och av följande skäl:
 - A. Europeiska investeringsbanken (EIB) är världens största offentliga långivare. De lån banken beviljar uppgår till 40 miljarder euro.
 - B. Investeringsbanken är verksam i mer än hundra utvecklingsländer i Medelhavsområdet, Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet (AVS-länderna), Latinamerika samt Asien och genomför viktiga utvecklingsprogram i Medelhavsområdet och AVS-länderna på uppdrag av EU. Trots det finns det inget modernt politiskt mandat som anger reglerna för utlåning till utvecklingsländer.
 - C. EIB har under de senaste åren gjort stora ansträngningar för att följa Europaparlamentets konstruktiva förslag.
 - D. EIB ser för närvarande över sin politik om allmänhetens tillgång till information, som måste anpassas till de krav som följer av att EU:s institutioner tillämpar Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor.
 - E. EIB agerar som självständig bank men har icke desto mindre skyldigheter gentemot sina ägare, EU:s 25 medlemsstater.
 - F. När det gäller beviljande av krediter till länder utanför EU har EIB i sin nya ram för bedömning av utvecklingens konsekvenser glädjande nog, åtminstone för Cotonou-investeringsprojekt, konkretiserat det stöd som banken aviserade i sin miljöförklaring 2004 för finansinstitutens förklaring om miljö och hållbar utveckling inom ramen för FN:s miljöprogram (UNEP) och för de s.k. ekvatorsprinciperna.
 - G. EIB:s ledning bör på ett offensivt sätt kunna hantera de särskilda risker som är förbundna med utlåning i många utvecklingsländer.
 - H. Genom att uppnå millennieutvecklingsmålen strävar Europeiska unionen och världens länder efter att äntligen åstadkomma ett avgörande genombrott i utvecklingspolitiken.
 1. Europaparlamentet tackar EIB för dess tydliga vilja att föra dialog och tillhandahålla information.
 2. Europaparlamentet välkomnar att EIB stöder Europeiska unionens utvecklingspolitiska mål som anges i Cotonouavtalet och i överenskommelsen om de åtta millennieutvecklingsmålen, samt att banken med hjälp av sin nya ram för bedömning av utvecklingens konsekvenser för projekt som mottar investeringsanslag baserar beviljandet av kredit på huruvida de finansierade projekten bidrar till att förverkliga millenniemålen. Parlamentet kräver dock att kriterierna utvidgas till att gälla samtliga EIB-finansierade projekt i utvecklingsländerna.

3. Europaparlamentet uppmanar EIB att i projektutvärderingen även använda sig av kommissionens indikatorer för millennieutvecklingsmålen och integrera dessa i sin ram för bedömning av utvecklingens konsekvenser. Parlamentet rekommenderar EIB att inrätta en oberoende utvärderingsenhet som endast skall vara ansvarig inför förvaltningsrådet och därmed följa den standard som antagits multilateralt av flera utvecklingsbanker.
4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bättre integrera EIB och dess projektplanering i kommissionens och medlemsländernas planering, i enlighet med de åtaganden för bättre samordning och harmonisering av utvecklingspolitiska åtgärder som ingicks i Barcelona.
5. Europaparlamentet gläder sig över att EIB undertecknade samförståndsavtalet med kommissionen och Världsbanken i maj 2004 och uppmanar EIB att även intensivifiera samordningen av mål, kriterier och metoder med de europeiska utvecklingsfinansinstituterna (EDFI) och arbetet i Interact-nätet för att garantera att EIB:s finansieringsåtgärder är förenliga med kommissionens och medlemsstaternas åtgärder.
6. Europaparlamentet välkomnar att EIB och de tio EDFI-parterna har bildat European Financing Partners S.A. och uppmanar EIB att sträva efter fler gemenskapsfinansieringsprojekt tillsammans med andra utvecklingsfinansinstitut samt särskilt att pröva olika riskfördelningsmodeller genom att överta en första förlusttranch.
7. Europaparlamentet rekommenderar att kommissionen och EIB förelägger rådet och parlamentet ett förslag till ett nytt integrerat synsätt och en ny organisation för programplanering och tilldelning av EU:s yttre bistånd, inom ramen för utarbetandet av EU:s framtida budgetplaner och nästa generations externa EIB-mandat. Parlamentet anser att förslaget bör tillåta en optimal användning av eventuella synergier mellan de mänskliga och finansiella resurserna inom kommissionen, EIB och de bilaterala utvecklingsbyråerna samt syfta till att stärka den övergripande effektiviteten, samstämmigheten, öppenheten och insynen i EU:s yttre bistånd, framför allt för att uppnå millennieutvecklingsmålen.
8. Europaparlamentet välkomnar att EIB i sin projektuppföljning redan beaktar icke-statliga organisationers och allmänhetens synpunkter, men uppmanar EIB att samråda med dessa för att öka det lokala deltagandet och den lokala acceptansen redan i kreditprövningsfasen ("pre-appraisal") och redovisa resultaten för kommissionen och medlemsländerna.
9. Europaparlamentet välkomnar att en miljökonsekvensbedömning och miljökonsekvensbeskrivning integrerats i EIB:s projektcykel, men rekommenderar att en bedömning av investeringens sociala och sysselsättningspolitiska följder som utgår från millenniemålsindikatorerna utan dröjsmål också bör tas med i förteckningen över dokument som ligger till grund för beviljandet.
10. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att, i egenskap av bankens ägare, förse denna med det utvecklingspolitiska mandat för ALA-regionen som krävs för att millennieutvecklingsmålen skall kunna uppnås samt att överge den fokusering på handelsrelaterat bistånd som gällt hittills.

11. Europaparlamentet uppmanar rådet att öka omfattningen av EIB:s finansiering i ALA-regionen och väntar sig att EIB prioriterar de ekonomiskt svagaste länderna i denna region.
12. Europaparlamentet rekommenderar EIB att utvidga tillämpningsområdet för strategidokumentet ”Funding of Reconstruction and Restoration Projects following Natural Disasters” till att även omfatta regioner utanför unionen och dess ansökarländer. Parlamentet rekommenderar rådet och kommissionen att ge EIB ett nödhjälpsmandat som gör det möjligt för banken att exempelvis i ALA-regionen bidra till effektiv återuppbyggnad på ett sätt som främjar denna region, oavsett dagens kriterier som ju bestäms av det handelsrelaterade biståndet.
13. Europaparlamentet uppmanar rådet och kommissionen att tillhandahålla nödvändiga medel för att de krediter som EIB ställt till förfogande för återuppbyggnad efter tsunamin skall kunna fördelas i enlighet med Internationella utvecklingsfondens (IDA) riktlinjer.
14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillsammans med EIB förhandla med IMF i syfte att möjliggöra finansiering av projekt för tjänster i allmänhetens intresse inom den offentliga sektorn i utvecklingsländerna för att förbättra dessa tjänster och därmed skapa förutsättningar för investeringar i den privata sektorn.
15. Europaparlamentet uppmanar EIB att i större utsträckning använda sig av de styrmedel för räntesubvention som anges i Cotonouavtalet för att göra det möjligt för skuldsatta utvecklingsländer att investera i tjänster i allmänhetens intresse.
16. Europaparlamentet uppmanar EIB att uppdatera sina sektorsmål för utlåningen till utvecklingsländer, i synnerhet på områdena energi, skogsbruk, transport, vatten och avfallshantering, samt att beakta sin analys av varför de privata investerarna dragit sig tillbaka.
17. Europaparlamentet rekommenderar att det inrättas en särskild EIB-budgetpost för överföring av kunskap och tekniskt stöd.
18. Europaparlamentet väntar sig att EIB med utgångspunkt i de positiva erfarenheterna av de första projekten kraftigt ökar sin verksamhet inom mikroutlåning och i det sammanhanget särskilt främjar kvinnligt nyföretagande. Parlamentet uppmanar EIB att i samband med detta följa de rekommendationer som har utarbetats av CGAP (Consultative Group to Assist the Poor) i samarbete med kommissionen.
19. Europaparlamentet uppmanar EIB att i högre utsträckning erbjuda lån i lokal valuta och att undersöka möjligheterna att stötta lokala valutor genom EIB:s verksamhet.
20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att redan under 2005 undersöka möjligheten att genom utgivning av eurobonds, i likhet med Förenta staternas Treasury Bonds, få in betydande belopp som kan användas för att stärka EIB:s engagemang att uppnå utvecklingspolitiska mål.

21. Europaparlamentet uppmanar EIB att snarast ta fram en genomförbarhetsstudie om möjligheten att i Afrika, Asien och Latinamerika inrätta regionalfonder med startfinansiering i euro och med EIB som delägare, i linje med den asiatiska utvecklingsfond som den japanska regeringen föreslagit.
22. Europaparlamentet förväntar sig att EIB vidareutvecklar sina riktlinjer för utlåning till den privata sektorn. Dessa bör bygga på respekt för mänskliga rättigheter, miljömässiga och sociala standarder som motsvarar befintliga internationella standarder, ILO:s arbetsnormer och i förekommande fall OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Parlamentet förväntar sig att EIB skall kontrollera att riktlinjerna följs.
23. Europaparlamentet uppmanar EIB att anpassa ramen för bedömning av utvecklingens konsekvenser för program som mottar investeringsanslag till internationella standarder för utvecklingsbedömningar och göra det lättare att inkludera kommentarer från Europaparlamentet och det internationella civila samhället i denna översynsprocess.
24. Europaparlamentet uppmanar i synnerhet EIB att inte stödja några projekt som leder till att naturliga livsmiljöer förstörs, bidrar till olagligt utnyttjande av naturtillgångar, omfattar tillverkning av ämnen som är förbjudna eller på väg att förbjudas i EU eller finansierar byggandet av fördämningar som inte uppfyller de kriterier som uppställts av Världskommissionen om dammar (WCD). Europaparlamentet vädjar också att EIB skall följa Världsbankens rekommendationer i ”Extractive Industry Reviews” från januari 2004.
25. Europaparlamentet uppmanar EIB att se till att dess utlåning i ALA- och AVS-länderna åtföljs av åtgärder för att förbättra lånens ekologiska hållbarhet, bland annat genom att
 - finansiera projekt inom EIB:s alla fyra ”miljökategorierna”, framför allt projekt för att skydda den naturliga miljön,
 - utvärdera alla vattenkraftsprojekt redan i ett tidigt skede av projekten utifrån riktlinjerna från Världskommissionen om dammar (WCD),
 - i linje med millennieutvecklingsmålen öka utlåningen inom vattensektorn från nuvarande 3 procent för AVS-länderna och 8 procent för ALA-länderna till minst 20 procent av sin regionala låneportfölj, framför allt genom att bevilja lån till lokala företag för hållbara mikroprojekt,
 - öka utlåningen för projekt som rör förnybar energi i AVS- och ALA-länderna för att återspegla EIB:s globala åtagande att 15 procent av den sammanlagda energiutlåningen skall gå till förnybar energi 2006 och 50 procent 2010.
26. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja ökad EIB-utlåning till miljöprojekt i ALA- och AVS-länderna genom att bevilja räntesubventioner på 3 procent, vilket med framgång tillämpats inom ramen för MEDA, och genom att bevilja räntesubventioner på 5 procent för projekt som rör förnybara energikällor.
27. Europaparlamentet begär att EIB vidtar verkningsfulla åtgärder mot korruption och penningtvätt och inom ramen för en omfattande anti-korruptionspolitik förbinder sig att

endast stödja avtal som är resultat av en öppen förhandlingsprocess samt att kräva att investeringsbankens kunder i utvecklingsländerna visar att de förfogar över adekvata internrevisionssystem för att upptäcka mutor och korruption. Europaparlamentet begär vidare att EIB utreder alla anklagelser om korruption, överlämnar ärendena till behörig rättsinstans och ålägger de åtalade lämpliga påföljder.

28. Europaparlamentet uppmanar EIB att vidareutveckla sin generalinspektörsavdelning till en självständig klagomålsmekanism som behandlar samtliga kriterier för att bevilja projekt utan att man behöver gå omvägen via Europeiska ombudsmannen och som därmed inte bara är tillgänglig för EU-medborgare, utan också för de människor som berörs av EIB-finansierade projekt i utvecklingsländerna.
29. Europaparlamentet uppmanar EIB att tillämpa en mindre konservativ riskhantering vid beviljande av kredit till utvecklingsländer, vilket kan säkerställas om den låter vinsterna från projekt som finansieras med utvecklingsbidrag från medlemsstaterna gå till en riskfond så att fler högriskprojekt kan finansieras. Parlamentet uppmanar EIB att utnyttja instrumentet med den efterföljande tranchen i samband med gemenskapsfinansierade högriskprojekt.
30. Europaparlamentet uppmanar EIB att ifråga om de finansierade projektens öppenhet följa Internationella finansieringsbolaget (IFC).
31. Europaparlamentet uppmanar EIB att för att kunna främja små och medelstora företag optimalt bygga upp en direkt närvaro på fältet och i framtiden helt och hållet utnyttja de resurser som ställs till dess förfogande för att styra investeringsanslagen, samt ytterligare överväga att organisera kreditförmedlingen till dessa kunder genom institutioner med extern sakkunskap som fungerar som clearingcentral. På så sätt skulle kredittagarna i högre grad kunna dra fördel av bankens gynnsamma villkor som investeringsbank i riskkapitalsegmentet i verklig bemärkelse. Europaparlamentet uppmanar vidare EIB att samtidigt införa en särskild kreditlinje för att främja den lokala privata banksektorn.
32. Europaparlamentet rekommenderar att det inleds en kontinuerlig dialog mellan utskottet för utveckling och EIB.
33. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att årligen överlämna till parlamentet och rådet en resultatrapport om de program som genomförts i samordning med EIB för att uppnå millennieutvecklingsmålen.
34. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att senast i september 2005 lägga fram en delrapport om förhandlingsläget i samband med översynen av EIB:s mandat för extern utlåning.
35. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att före utgången av 2005 lägga fram en studie om de finansiella, politiska och rättsliga möjligheterna att stärka EIB:s utvecklingsmandat och utlåningsverksamhet genom att inrätta ett separat låneinstitut som en särskild del av EIB-gruppen, samtidigt som vederbörlig hänsyn tas till behovet av att behålla EIB-gruppens AAA-kreditvärde.

36. Europaparlamentet uppmanar rådet och kommissionen att stödja parlamentets krav på EIB.
37. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, Europeiska investeringsbanken, gemensamma parlamentariska AVS–EG-församlingen, Förenta nationerna och Världsbanken.

MOTIVERING

I sin årsrapport om Europeiska gemenskapens utvecklingspolitik och det yttre biståndet framhåller Europeiska kommissionen att Europeiska unionen och dess medlemsländer i sina utvecklingspolitiska mål tydligt ansluter sig till Förenta nationernas millennieutvecklingsmål. Vid sidan av övriga instrument för utvecklingsfinansiering förfogar unionens medlemsländer i kreditsektorn också över ett instrument som resten av världen kan avundas dem, nämligen Europeiska investeringsbanken (EIB).

I sin externa kommunikation kallar sig banken stolt för "EU's policy-driven bank". EIB:s verksamhet utanför Europeiska unionen påverkas dock inte i önskvärd grad av den senaste utvecklingen av ägarländernas utvecklingspolitiska mål.

Den gemensamma överenskommelsen om millennieutvecklingsmålen från september 2000 skulle vara ett historiskt bidrag till att harmonisera och effektivisera det globala utvecklingsarbetet. När de framsteg som gjorts hittills nu skall utvärderas på en FN-konferens i september 2005 måste också EIB ställa sig frågan hur banken har bidragit till att uppnå de överenskomna målen.

EIB anser förvisso att bankens huvudsakliga roll i fattigdomsbekämpningen enligt Cotonouavtalet är att stimulera investeringar i den privata sektorn för AVS-staterna. Med rätta påpekar banken också att den ifråga om ALA-regionen (Asien och Latinamerika) inte ens har något utvecklingspolitiskt mandat, utan främst verkar enligt kriterierna för att främja utrikeshandeln i denna region.

Det vore dock förenligt med den vilja länderna ger uttryck för i överenskommelsen om millennieutvecklingsmålen att verksamheten för att främja den privata sektorn inte längre bedrivs isolerat, utan i stället inlemmas med strävan att nå de övergripande målen. EIB saknar i dagsläget verktyg för att mäta utlåningens effektivitet jämfört med dessa mål. Banken värdesätter således inte kommissionens arbete för att välja ut tio huvudindikatorer bland de 48 indikatorer som fastställs i millennieutvecklingsmålen för att utvärdera ledningen av projekt som tar fasta på dessa mål.

Samtidigt saknas det tillräcklig samordning mellan EIB:s utvecklingsrelaterade verksamhet å ena sidan och kommissionens och medlemsländernas utvecklingsrelaterade verksamhet å andra sidan. I praktiken innebär den bristande samordningen att effekten av vissa insatser blir kontraproduktiv. EIB, kommissionen, medlemsländerna, Europaparlamentet, mottagarländernas representanter och icke-statliga organisationer bör i framtiden samarbeta för att uppnå det viktiga målet att harmonisera och effektivisera de utvecklingspolitiska åtgärderna.

Det är också nödvändigt att åtgärderna anpassas till de nya insikter som nåtts sedan Cotonouavtalet undertecknades. I synnerhet på området för tjänster i allmänhetens intresse har det visat sig vara ineffektivt att enbart stödja utvecklingen av privata investeringar enligt den modell som föreskrivs i avtalet. Investeringsbanken konstaterar själv att investeringarna i vatten- och elenergisektorerna i stor utsträckning har dragit sig tillbaka. Millennieutvecklingsmålet att fram till 2015 halvera andelen människor utan tillgång till säkert dricksvatten kan således bara

uppnås om den offentliga sektorn får i uppdrag att ombesörja tillgången och får de finansiella medel som krävs för att klara detta.

Banken påpekar med rätta att IMF:s villkor i regel gör det omöjligt för banken att finansiera projekt i den offentliga sektorn. Det är därför nödvändigt att investeringar i tjänster i allmänhetens intresse så snart som möjligt undantas från IMF:s beräkning av ländernas statsbudget. Om de människor som dör av bristen på dricksvatten vore kunder hos stora livförsäkringsbolag skulle beredvilligheten att ompröva beräkningskriterierna kanske vara större.

I synnerhet inom vattensektorn anser EIB:s experter att den bästa finansieringslösningen är en kombination av utlåning och samfinansiering från givarländerna. Denna modell har tidigare fungerat bra för den tyska kreditinstitutionen för återuppbyggnad (Kreditanstalt für Wiederaufbau).

En sådan kombination av återbetalningspliktiga och icke återbetalningspliktiga medel i analogi med IDA:s projektfansieringskriterier är enligt EIB också nödvändig för att banken på ett verkningsfullt sätt skall kunna ingripa i undantagssituationer t.ex. vid återuppbyggandet efter naturkatastrofer. Ett aktuellt exempel är den uppgift världen nu står inför, när det gäller att visa solidaritet och handlingskraft efter tsunamikatastrofen. Europeiska unionen har ålagt EIB att tillhandahålla projektmedel på upp till 1 miljard euro för nödvändig återuppbyggnad i den drabbade regionen. Stora strukturella hinder står dock i vägen för en effektiv användning av dessa medel. Enligt ALA-III-mandatet har EIB visserligen rätt att finansiera projekt i regionen, men projektutlåningen måste tjäna europeiska ekonomiska intressen eller involvera europeiska företag. Det skulle vara en politisk skandal om EU inför allmänhetens ögon tjänade pengar på lån till regionen i form av åtgärder för att främja utrikeshandeln. En sådan skandal kan bara förhindras genom att ALA-mandatet kompletteras med utvecklingspolitiska mål eller genom att det inrättas ett särskilt nödhjälpsmandat.

Ett annat viktigt hinder för EIB:s utlåning till de drabbade länderna är missförhållandet att länder som önskar ta dessa kreditmedel i anspråk får sitt internationella kreditbetyg sänkt och således får betala högre räntor när framtida lånebehov uppstår. I detta betänkande rekommenderas det därför att man i katastrofsituationer generellt tillämpar samfinansiering enligt IDA-kriterierna för att den avsedda transfereringen över huvud taget skall vara möjlig. De nödvändiga medlen får givetvis inte ställas till förfogande genom att kommissionen omfördelar medel avsedda för andra fattiga regioner.

Ett konstruktivt sätt att dra lärdom av tsunamikatastrofen vore att föra samman de medel och åtgärder som i sammanhanget bedöms vara nödvändiga i ett nytt nödhjälpsmandat för EIB. Detta bör bygga på EIB:s tidigare kunskaper och erfarenheter, som finns samlade i strategidokumentet "Funding of Reconstruction and Restoration Projects Following Natural Disasters".

Också när det gäller EIB:s aktuella projektcykel är det dock både möjligt och nödvändigt att göra förbättringar, även om man måste konstatera att EIB under de senaste åren glädjande nog har gjort stora ansträngningar och tydliga framsteg på detta område. Särskilt lovligt i sammanhanget är att en miljökonsekvensbedömning och miljökonsekvensbeskrivning inkluderats i godkännandet av projekt samt att det finns planer på att ta itu med de frågor

icke-statliga organisationer och allmänheten tar upp. Den sistnämnda punkten verkar dock i praktiken spela en alltför liten roll. Samrådet med människorna i regionen och deras strukturer samt med de icke-statliga organisationernas sakkunniga, som verkar på överregional nivå, borde överlag äga rum redan tidigare i projektcykeln.

Detta skulle främja mottagarnas delaktighet i projektutveckling och projektutvärdering, något som allmänt anses vara viktigt i samband med bistånd. Det skulle också göra det möjligt att på ett tidigt stadium bedöma projektets sociala och sysselsättningsmässiga följder. Därmed avses i detta betänkande uttryckligen även särskild hänsyn till sysselsättningspolitiska och sociala följder för kvinnor och sociala och utbildningspolitiska följder för barn. EIB:s projektcykel innefattar i dagsläget inget utlåtande om dessa konsekvenser, men med hänsyn till kriterierna för millennieutvecklingsmålen är ett sådant outhärligt. Genom att i större utsträckning beakta hur de vinster en investering genererar kommer regionen till godo skulle EIB kunna undvika rättmätig kritik av det slag som Europaparlamentet framfört till exempel i fråga om finansieringen av Tchads och Kameruns gemensamma oljeutvinnings- och oljeledningsprojekt.

I synnerhet efter resultaten i Världsbankens rapport ”Extractive Industry Reviews” från januari 2004 bör projekt av detta slag dock helt försvinna från EIB:s finansieringslista.

Kriterierna för EIB:s utlåningsverksamhet på 2000-talet kan inte fastställas enbart utifrån millennieutvecklingsmålen. Riktlinjerna för den moderna investeringsbankens utlåning bör också avspegla den rika kunskapsmängd som står att finna hos expertgrupper som Världskommissionen om dammar (WCD), organ som Internationella arbetsorganisationen (ILO), FN:s regionala kommissioner (UNECA med flera), OECD med dess riktlinjer för multinationella företag eller Förenta nationerna och dess organ. Om EIB inte vill anställa egen personal med kompetens inom de angivna ämnesområdena bör banken överväga att låta externa sakkunniga se över riktlinjerna.

EIB:s samarbete med externa sakkunniga förefaller i dagsläget överlag underutvecklat om man jämför med såväl affärsbanker som med övriga utvecklingsbanker. Detta vållar ansevärd problem för banken när den skall utvärdera sina projekt enligt de måttstockar som anges i detta betänkande. I synnerhet instrumentet för globala lån verkar i stor utsträckning vara svårt att utvärdera. Sålunda kan mottagarländerna få intryck av att instrumentet visserligen erbjuder finansiering för utvecklingen av en privat banksektor, men däremot inte tillhandahåller medel till små och medelstora företag i exempelvis Västindien till de ursprungligen avsedda gynnsamma villkoren. För att förbättra möjligheterna att nå det senare målet i framtiden bör en clearingcentral som drar nytta av regional och oberoende sakkunskap inrättas i respektive stödområde för att följa projektet från ansökan till resultatutvärdering. Denna clearingcentral skulle också kunna få stor betydelse på korruptionsbekämpningens viktiga område.

Strävan är att stärka effekterna både av Europeiska gemenskapens utlåning till utvecklingsländerna och av dess viktigaste styrmedel i detta sammanhang, nämligen EIB. Därför välkomnas i detta betänkande den utmärkta dialogen mellan EIB och parlamentet och bankens beredvillighet att lämna information under samrådet. Parlamentet förordar också entydigt en konsekvent vidareutveckling av samarbetet mellan Europaparlamentet och EIB på det utvecklingspolitiska området.

Nära förestående tillfällen till samarbete är konferensen för utvärdering av millennieutvecklingsmålen i september 2005, men också planeringen av gemenskapsåtgärder för nord-syd-samarbetet under budgetperioden 2007–2013. Det vore också tillrådligt att i större utsträckning involvera sakkunniga från den akademiska världen och från icke-statliga organisationer specialiserade på utvecklingsområdet i denna konstruktiva dialog. På så sätt skulle detta betänkande kunna bli början till ett utvidgat samarbete mellan EIB och andra viktiga aktörer i det internationella utvecklingssamarbetet.

ÄRENDETS GÅNG

Titel	Effekterna av Europeiska gemenskapens lån till utvecklingsländerna		
Förfarandenummer	2004/2213(INI)		
Grund i arbetsordningen	art. 45		
Ansvarigt utskott Tillstånd: tillkännagivande i kammaren	DEVE 18.11.2004		
Rådgivande utskott Tillkännagivande i kammaren			
Inget yttrande avges Beslut	BUDG 31.1.2005		
Förstärkt samarbete Tillkännagivande i kammaren			
Resolutionsförslag som återges i betänkandet			
Föredragande Utnämning	Gabriele Zimmer 6.10.2004		
Tidigare föredragande			
Behandling i utskott	18.1.2005	15.3.2005	6.6.2005
Antagande	6.6.2005		
Slutomröstning: resultat	för:	26	
	emot:	1	
	nedlagda röster:	0	
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Margrete Auken, Danutė Budreikaitė, Alexandra Dobolyi, Michael Gahler, Hélène Goudin, Jana Hybášková, Filip Andrzej Kaczmarek, Glenys Kinnock, Ģirts Valdis Kristovskis, Maria Martens, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Józef Pinior, Jürgen Schröder, Feleknas Uca, Margrietus van den Berg, Anna Záborská		
Slutomröstning: närvarande suppleanter	John Bowis, Milan Gaľa, Ana Maria Gomes, Bernard Lehideux, Manolis Mavrommatis, Karin Scheele, Zbigniew Zaleski, Gabriele Zimmer		
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 178.2)	Syed Salah Kamall, Carl Schlyter		
Ingivande – A6-nummer	9.6.2005	A6-0183/2005	